

1.01 Izvirni znanstveni članek

UDK 796:654.197(497.4)"1984/1985"

Prejeto: 29. 4. 2016

Razprava o športnem programu na TV Ljubljana v letih 1984 in 1985

ALEKSANDER LAVRENČIČ

arhivski svetovalec, dokumentalist raziskovalec
Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo Televizije Slovenija,
Kolodvorska 2, SI-1550 Ljubljana
e-pošta: aleksander.lavrencic@rtvslo.si

Izvleček

Okrog 120 delavcev Radiotelevizije Ljubljana je bilo pripravljenih, da bo ob 50-letnici Planice in ob 25-letnici prvega evrovizijskega prenosa spet ponešlo slavo Planice in naš ponos v svet. Tekmovanje in prenose poletov z osmega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih (13. 3. 1985–17. 3. 1985) je lahko ogrozilo samo še slabo vreme. Tiste marčevske dni leta 1985 je v Planici res obilno snežilo, kar pa ni pokvarilo uspešnega tekmovanja in televizijskega prenosa tekem.

Abstract

DISCUSSION ON THE SPORTS PROGRAMME ON TV LJUBLJANA IN 1984 AND 1985

Approximately 120 RTV Ljubljana employees were ready to bring again the glory of Planica and our pride into the world on the occasion of the 50th anniversary of Planica and 25th anniversary of the first Eurovision broadcast. The Ski Flying Competition and broadcast of the 8th Ski Flying World Championship (13/3/1985 – 17/3/1985) could have been jeopardised only by the weather. It was snowing very heavily in Planica on those days in March of 1985, however, snow did not spoil the successful competition and the television broadcast of the games.

Ključne besede:

televizija,
Televizija
Slovenija,
zgodovina
televizije,
avdiovizualni
arhivi, televizijski
arhivi, Planica,
smučarski poleti

Key-words:

television,
TV Slovenia,
television history,
audio-visual
archives,
television
archives,
Planica,
ski flying

Uvod

V prejšnji številki *Arhivov* smo lahko izvedeli, kako je RTV Ljubljana s pomočjo natančno izdelanega programske-organizacijskega-tehnično-izvedbenega načrta skupaj s planiškim organizacijskim komitejem odlično izpeljala prenose prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih leta 1972.¹ Leta 1974 je prenos slike in zvoka iz Planice v svet omogočila ekipa, ki je štela več kot 180 tehnikov, inženirjev ter izvedbenih in programskih delavcev. Režijo prenosa je prvič samostojno vodil Stane Škodlar. Štiri kamere so posredovale barvno sliko v osem držav: Zvezno republiko Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko, Češkoslovaško, Nemško demokratično republiko, Norveško in ZDA. Znana ameriška televizijska družba ABC je popolnoma zaupala našim snemalcem, inženirjem in tehnikom. RTV Ljubljana, ki je prenašala prenos z lastnimi tehničnimi sredstvi, je v Planici uporabila tudi štiri črno-bele kamere. Tega leta je Walter Steiner, ki je pristal pri 169 metrih, vrnil svetovni rekord v Planico.² Televiziji so lahko ob njegovem dosežku uporabili telop 'Nov svetovni rekord', ki je čakal na svoj trenutek že od svetovnega prvenstva leta 1972. Toda Planici sta rekord prevzela Oberstdorf in Toni Innauer, nato pa smo morali čakati 11 let, ko se je rekord ponovno vrnil v dolino pod Poncami. Že leta 1977 smo sicer dočakali polet Bogdana Norčiča za novo desetletje, ki pa je pri 181 metrih podrsal z rokavicami po snegu in zato njegov polet ni bil priznan za svetovni rekord.³ Štel je samo kot najdaljši polet na smučeh z dotikom ali padcem. Dve leti pozneje so pod Poncami organizirali svetovno prvenstvo. Pričakovanja so bila velika, toda ponagajalo je vreme, pa tudi žirija ni bila najbolj naklonjena dolgim poletom.⁴ Vse tekmovalce je preletel predletelec Klaus Ostwald, ki se sicer ni uvrstil med četverico, ki je na prvenstvu zastopala tedanjo Vzhodno Nemčijo.⁵ Zato pa je postal solastnik svetovnega rekorda. Toda Innauer je bil še vedno prvi, ki je poletel 176 metrov, zato ta rekord ni bil čisto pravi. Slovenski in svetovni športni navdušenci so nestrpno pričakovali svetovno prvenstvo v Planici. Bližalo se je leto 1985, v smučarskih skokih so se zgodile velike spremembe. Gledalci so že šesto leto (od sezone 1979/80) lahko spremljali boje najboljših smučarskih skakalcev tudi v svetovnem pokalu, leto pred tem so se končale zimske olimpijske igre v Sarajevu, TV Ljubljana pa je pripravljala osnovna programska izhodišča uredništva za telesno kulturo za leto 1985.⁶ Na pripravo izhodišč so močno vplivale izkušnje, ki so jih televizijski delavci pridobili v Sarajevu. Prispevek o pripravah delavcev RTV Ljubljana na prenose tekmovanj s svetovnega prvenstva, o izvedbi prenosa leta 1985 in olimpijskih izkušnjah iz leta 1984 smo popestrili s povezavami do portala Euscreen. S tem smo bralcem *Arhivov* v elektronski obliki omogočili ogled arhivskih posnetkov in fotografij iz Planice. Iskreno upamo, čeprav so od takrat minila samo tri desetletja, da bomo

¹ Lavrenčič: Programske-organizacijske-tehnično-izvedbeni delovni načrt 'Planica 72' za realizacijo radijskih in televizijskih prenosov prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih, str. 299–324.

² Mednarodni smučarski poleti, Planica 1974, rekordni polet Walterja Steinerja: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_4E25844DA8BE4D189028B5DED94B3F33.

³ Smučarski poleti 1977, polet Bogdana Norčiča: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_07C7D55F5F304704A94097ABB52EF224.

⁴ Fotografije in posnetki na straneh portala EUscreen prikazujejo težave s hudim deževjem, čakanje na lepše vreme in državni rekord Iva Zupana: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_A3D-3188BAEE04207A84607C465235258, http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_E7C280817D-25471DA6B964A794977E31, http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_1CB907AF1C6A4AFBB C9564C7CC1C90BB.

⁵ Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih 1979, rekordni polet Klause Ostwalda: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_FC12721900A8417FAFBD7F5FE68B6076.

⁶ Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo TV-Slovenija (odslej Tvdok), fond Vodstvo TV, škatla I/48, Osnovna programska izhodišča TKU-Ljubljana – 1985.

starejšim bralcem ponovno zbudili nostalgčne spomine, mlajše generacije pa popeljali v čas poletov s paralelno držo smučī.

Osnovna programska izhodišča TKU TV Ljubljana

V skladu s ponujenimi osnovnimi izhodišči televizijskega programa TV Ljubljana v letu 1985 je uredništvo poskušalo uresničiti nekatere osnovne cilje:

1. Gledalcem ponuditi sprejemljiv program neposrednih prenosov in reportažnih zapisov s področja domačih in tujih vrhunskih športnih prireditve.
2. Spremljati in spodbujati množično telesnokulturno dejavnost tako s posebnim programom kakor tudi prek redne akcije *Brazde vzdržljivosti*.
3. Gledalcem v dnevnoinformativnih oddajah posredovati čim bolj pestro paleto informacij iz ožje in širše domovine ter sveta in s problematiko telesne kulture sodelovati v drugih programskih delih.
4. Kadrovsko okrepiti uredništvo z dvema novima članoma novinarjema in še trdneje postaviti na noge organiziranost telesnokulturnega programa na naši TV.⁷

K prvemu cilju so dodali pojasnilo, da bo televizija neposredno prenašala vse najpomembnejše mednarodne prireditve, ki bodo organizirane v Sloveniji, tekmovanja na zvezni ravni in posamične tekme rednih ligaških tekmovanj. Tako kot že v letu 1984 pa se televizija ni usmerila samo v prenose popularnih iger z žogo, ampak je gledalcem predstavila tudi športne zvrsti, ki so bile med gledalci sicer priljubljene, toda redkeje zastopane med športnimi prenosi.⁸ Glede zahtevnosti prenosov pa so še vedno ostali na prvem mestu prenosi zimskih športov, v letu 1985 pa se je napovedovalo ponovno svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v Planici. Na sestanku sosveta so predstavili podrobnejši pregled načrtovanih neposrednih prenosov. Tako je bilo v letu 1985 načrtovanih skupno 52 prenosov. Pozneje so seznam dopolnili še s pregledom tehničnih zahtev in cenami posameznih projektov. Za leto 1985 so načrtovali tudi 22 reportaž. Pri reportažnih zapisih so predstavili športne zvrsti, ki jih iz tehničnih razlogov (prevelika tehnična zahtevnost) ali pa zaradi časovne neopredeljenosti (niso natančno znani zaključki tekmovanj) težko spremljamo v neposrednih prenosih. To je (vsaj pred tremi desetletji) veljalo predvsem za kolesarstvo, avto-moto šport, kajak-kanu na divjih vodah, akrobatsko smučanje, odbojko in tenis.

Glede spremljanja in spodbujanja množičnih telesnokulturnih dejavnosti so k drugemu cilju zapisali, da bodo v letu 1985 sicer ukinili ponedeljkovo oddajo *Pet minut za rekreacijo*, vendar so se dogovorili za redni tedenski termin v oddaji *Zrno do zrna*. Tako so v uredištvu pridobili še bolj gledan programski termin, v katerem so nadaljevali z vsebinsko naravnostjo, ki so jo imeli v letu 1984 v oddaji *Pet minut za rekreacijo*: gledalca informirati in s tem spodbujati, da vsaj malo stori za svoje zdravje in s tem tudi za povečano lastno storilnost. Tudi v oddaji *Zrno do zrna* so še vedno sodelovali z najbolj priznanimi domačimi strokovnjaki, ki so s svojim znanjem veliko pomagali avtorjem oddaj, in tako je tudi Televizija Ljubljana dodala svoj delček k utrjevanju vse množičnejšega rekreativnega udejstvovanja. Na rekreativnem področju so tako še naprej pripravljali in izvajali akcijo *Brazde vzdržljivosti* za lovoriki *Kaveljc in korenina*.⁹ Ožja

⁷ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Osnovna programska izhodišča TKU TV Ljubljana – 1985, str. 1.

⁸ Posebno mesto v zgodovini televizije je pomenil celodnevni prenos prostega plezanja, ki ga pripravili leta 1986: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_CD9700DA26494140A-B5844AFBD7CDF7D.

⁹ Naše akcije, Kaveljci in korenine na Bledu leta 1989: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_61124A03BD184084ACF9A033C508891C.

strokovna skupina je analizirala akcijo leta 1984 in ugotovila, da na udeležbo vplivajo takratne družbene razmere. Zato so do konca leta pripravili nov načrt. Leta 1984 je v akciji sodelovalo okrog 650 udeležencev vseh starosti, za leto 1985 pa so načrtovali večje število udeležencev.

Največ novosti je bilo pravzaprav pri dnevnoinformativnih oddajah (tretji cilj). Ob dnevih, ko je bilo izpeljanih več športnih tekmovanj (sreda, sobota, nedelja) in so jih zato poimenovali 'športni', naj bi v oddaji *TV-dnevnik* imeli največ prostora – po deset minut. V športnem delu oddaje naj bi zajeli vse, kar se je dogajalo v tistem dnevu. V letu 1985 naj bi tako nadaljevali prakso iz druge polovice leta 1984, ko so z vsemi oblikami novinarskega dela ter s pomočjo strokovnjakov in kolegov iz drugih uredništev (*Delo, Radio Ljubljana, Dnevnik*) pripravljali čim bolj zanimiv blok aktualnih informacij.

Zahteva članov uredništva, da v soboto zvečer ali v nedeljo popoldne ne smejo ostati brez informativne oddaje, je bila v poročilu podčrtana in opremljena z velikim klicajem v družbi vprašaja višine dveh in pol centimetrov. Pri načrtovanju programa za leto 1985 je urednik Ivo Milovanovič sicer pristal na ukinitve Športnih poročil ob nedeljah popoldne, toda ta pristanek je pogojeval z zahtevo, da pridobi uredništvo programski termin za posebno informativno oddajo v soboto zvečer od 22.00 do 22.30, kjer bodo lahko gledalce seznanili s sobotnimi večernimi dogajanja (ob sobotah zvečer je bila športna aktivnost izredno bogata in hkrati tudi zelo zanimiva za slovenske ljubitelje športa). Sobotna informativna oddaja naj bi bila televizijsko manj zahtevna, njen osnovni namen bi bil informiranje gledalcev o aktualnih izidih. Oddaja naj bi imela naslednjo obliko: predvajanje posebnih video pregledov z dodajanjem novinarske zvočne informacije iz komentatorske kabine v tretjem nadstropju. Mini studio bi morali vsaj minimalno scensko urediti in pripraviti za uporabo statične kamere. V primeru tehničnih težav in če televizija tehnično ne bi bila sposobna pripraviti in izpeljati te informativne oddaje, je uredništvo nameravalo vztrajati pri nedeljskih Športnih poročilih, ki bi tako vsaj deloma potešila žejo gledalcev po informiranju. Opozorili so tudi na pomanjkljivo tehnično usposobljenost nekaterih dopisništev po Sloveniji, ki realno niso bila sposobna v popoldanskem času posredovati slikovne informacije iz kraja, ki je več kot sto kilometrov oddaljen od Ljubljane.¹⁰

V letu 1985 so ukinili oddajo *Na sedmi stezi*, ki se je ponašala z zelo dolgo tradicijo.¹¹ V zadnjih letih so večkrat poskušali spremeniti vsebinsko naravnost in metode dela v oddaji, toda neuspešno. Zaradi ukinjanja edine oddaje, ki je bila izključno namenjena telesni kulturi v najširšem pomenu, je člane kolektiva čakalo več dela s pokrivanjem tematike v drugih programskih projektih. Za leto 1986 so pripravljali nov predlog za posebno telesnokulturno oddajo. Razmišljali so o ponedeljkovi analitični oddaji, kjer bi bila ob aktualnih dogodkih vsaj polovica prostora namenjena telesni kulturi v najširšem pomenu besede, ki zajema: množičnost, telesnokulturno politiko, ljubiteljske delavce in manjše lokalne prireditve. V uredništvu tudi niso bili navdušeni nad ukinitvijo rednega četrtkovega prispevka *Spremljajmo – sodelujmo* v drugem *TV-dnevniku*. Izpostavili so dva glavna razloga, zakaj so četrtkovi prispevki še vedno potrebni:

- gledalce seznanijo s prireditvami v prihodnjem obdobju,
- prireditev pomagajo z brezplačnimi povabili.¹²

¹⁰ Kot primer so navedeni kraji, ki ležijo ob mejah Slovenije: Murska Sobota z okolico, Bovec, Nova Gorica, Črnomelj, Metlika in Krško. Skorajda idealno tehnično rešitev s primerno elektronsko tehniko in povezavo so poznali samo v Mariboru in Kopru.

¹¹ Oddajo *Na sedmi stezi*, ki so jo leta 1966 ukinili, so ponovno uvedli leta 1990.

¹² V dnevnoinformativnem uredništvu so športnikom sicer obljubili, da bodo lahko prispevke v prihodnosti še vedno pripravljali, če bo to potrebno. V uredništvu oddaj za telesno kulturo pa so zagovarjali stališče, da bi morali prispevke samo vsebinsko in kakovostno nadgraditi.

V uredništvu so se odločili, da se kadrovsko okrepijo in osvežijo, saj so že nekaj let delali v nespremenjeni sestavi, programske naloge pa so postajale vedno bolj obsežne. Opravili so več pogovorov s kandidati, toda vsi so se končali brez uspeha. Nekateri kandidati so se prestrašili prevelike odgovornosti, drugi pa so odstopili zaradi preslabih dohodkov na RTV-ju. Zanimivo je, da veliko mlajših kandidatov ni bilo pripravljenih na vložek v dodatno izobraževanje, s katerim bi bili usposobljeni za delo v uredništvu. Urednik je sicer priznal, da je za potencialnega novega člana postavil zelo visoka merila, saj je menil, da v uredništvu iščejo dolgoročno rešitev in se ne bodo zadovoljili z vsakim kandidatom. Zato so se odločili, da bodo opravili širše testiranje po fakultetah in iz večjega števila mladih izbrali manjšo skupino, po dodatnih preverjanjih pa sprejeli tiste, ki se bodo najbolj odrezali.

Ocena spremljanja zimskih olimpijskih iger v Sarajevu

Takšna pomoč bi seveda prav prišla pri spremljanju svetovnega prvenstva v smučarskih poletih v Planici, še bolj pa na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu. Kako so se delavci RTV Ljubljana izkazali na zimskih olimpijskih igrah leta 1984, lahko preberemo v dokumentu *Ocena spremljanja ZOI 84 programskega kolegija TV-Ljubljana*, ki je pripet k *Osnovnim programskim izhodiščem TKU TV-Ljubljana*.¹³ Uredniški svet EZD PIP TV Ljubljana je na svoji seji 28. 2. 1984 na podlagi predloženega poročila Uredništva TKO in vodje JRT Poola Igorja Grudna celovito ocenil delo novinarske ekipe v Sarajevu, tako v okviru poola kot tudi v Ljubljani. Uredniški svet je ocenil, da se je ekipa zelo trudila tako v predpripravah kot tudi med samim spremljanjem olimpijskih iger in dobro opravila svoje delo. To velja tako za delež, ki so ga posamezniki opravili v okviru poola, kot tudi pri pripravi posameznih oddaj in izvedbi prenosov s posameznih tekmovališč. Posebno pohvalo je uredniški svet izrekel vodji JRT Poola Igorju Grudnu za izraženo kooperativnost in vodenje poola. Hkrati je uredniški svet izrazil priznanje za odlično opravljeno delo v izjemno zahtevnih razmerah tehničnemu delu ljubljanske ekipe v Sarajevu.¹⁴

PT
*
32283 TVLJB YU
14303 TV NS YU
TELEVIZIJA NOVI SAD 20 3 85 NO 432

TELEVIZIJA LJUBLJANA
BENO HVALA X STANE SSKODLAR / STINE VARDJAN

KOLEGE,
PRIMITE ISKRENE CESTITKE ZA BRAVUROZNE PRENOSE SA PLANICE.

NENAD JOVANOVIĆ
TV NOVI SAD

COL VARDJAN...

*
32283 TVLJB YU
14303 TV NS YU

Čestitke za prenos smučarskih poletov iz Novega Sada.

¹³ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Osnovna programska izhodišča TKU TV-Ljubljana – 1985.

¹⁴ Napenjanje kablov ob progi za smukna Bjelašnici: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_DAF44440523F46B2842E5F3EBF1CBA0E.

Neposredni prenosi alpskih disciplin z Bjelašnice so bili izvrstno opravljene in na visoki tehnično kakovostni ravni. Posebej so pohvalili neposredni prenos veleslalom. Zapisali so, da ga doslej kamere in režija še nikdar v zgodovini niso tako verno pričarale.¹⁵ Podobno oceno je zaradi tehnične in realizacijske zahtevnosti prejel tudi prenos smuka, medtem ko s prenosom slalomske tekme niso bili tako zelo zadovoljni.

RTV Ljubljana se je v pripravo zimskih olimpijskih iger v Sarajevu pravočasno vključila tako po tehnični kot tudi vsebinski strani. V dnevnoinformativnih oddajah so postopoma dvigali predolimpijsko vzdušje z vrsto prispevkov, ki so jih pripravila posamezna uredništva. Med vidnejšimi in odmevnejšimi prispevki moramo omeniti serijo dokumentarnih oddaj *Naši olimpijci* in izobraževalno oddajo o znanstveno-tehnoloških pridobitvah pri gradnji olimpijskih objektov.¹⁶ Te oddaje je v svoj program uvrstila tudi jugoslovanska JRT-mreža. Poleg tega so programsko shemo med olimpijskimi igrami prilagodili tako, da so lahko v najbolj gledani čas uvrstili tudi posebne oddaje, kot je bil neposredni prenos tiskovne konference in večer z Juretom Frankom ob osvojitvi srebrne kolajne. Posnetke prenosov olimpijskih disciplin, ki so najbolj zanimale gledalce, so lahko nemoteno ponavljali, dobro pa so izkoristili tudi čas, namenjen oglasom. Ponovno se je izkazalo, predvsem pri športnih prenosih, da je bila dosežena visoka kakovostna raven v oddajah, kjer so k sodelovanju povabili strokovnjake, ki se dobro spoznajo na posamezne veščine in posebnosti določene športne discipline. Programski kolegij je posebej pohvalil neposredne prenose umetnostnega drsanja. Manj so bili člani programskega kolegija zadovoljni s prenosi tekmovanj alpskih disciplin, saj so reporterjem očitali premalo občutka in mere za dramaturgijo prenosa. Mogoče so novinarje uspravali uspehi naših tekmovalcev pred olimpijskimi igrami, saj so bile prav alpske discipline tiste, pri katerih so vsi gledalci pričakovali kolajno. Pričakovanja so bila upravičena, saj je pred štirimi leti v Lake Placidu Bojan Križaj samo za dve stotinki zaostal za tretjim mestom. Reporterjem pa so očitali tudi preveliko gostobesednost, s katero so v psihološko najbolj dramatičnih trenutkih bolj motili kot pa nadgrajevali slikovno sporočilo. Tudi pri olimpijskih prenosih naj bi se tako ponavljale napake s tekem svetovnega pokala. Člani programskega kolegija tudi niso bili zadovoljni s prenosi smučarskih tekov, kjer naj bi bilo preveč nasilnega prekinjanja posameznih komentarjev sodelujočega strokovnjaka. Uredniški svet je tudi opozoril na to, da morajo reporterji v prihodnosti obogatiti besedni zalog, uredništvo pa razmejiti, kdo lahko opravlja zahtevno reporterstvo in kdo ne. Ker je za to delo potrebna posebna specializirana strokovnost, ga ne more opravljati nekdo brez šolanja in usposabljanja. Prav tako so pri prenosih oziroma komentiranju še vedno prevladovali faktografski in statistični podatki, premalo pa je bilo čutiti reporterski duh za opisovanje vsega, kar se je dogajalo v posameznih trenutkih ob posameznem prizorišču, in česar televizijsko oko ne more zaznati. Pri oceni poročanja z olimpijskih iger, 'olimpijskih kronikah', so bili zadovoljni samo s tistim delom, ki je podajal celovit pregled dogajanj s posameznih tekmovališč. Informacije so bile dovolj kakovostne in izčrpne. Ocena je veljala predvsem za prvi olimpijski pregled in poročanje v okviru *TV-dnevni-*

¹⁵ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena spremljanja ZOI 84 programskega kolegija, str. 1. Kakšen vpliv je imel na oceno športni uspeh, srebrna kolajna Jureta Franka, nikoli ne bo znano. Pri oceni opravljenega dela so upoštevali tudi nekatere objektivne okoliščine, ki so navedene v poročilu vodje JRT Poola in urednika Iva Milovanoviča in ki so gotovo ovirale uspešnejše delo. Ocenili so, da je bil novinarski del ekipe v Sarajevu glede na obseg nalog premajhen, da bi lahko dovolj kakovostno opravil vse naloge.

¹⁶ *Naši olimpijci*, serija dokumentarnih oddaj, v katerih so predstavili alpske smučarje, skakalce, tekače in hokejiste ter je bila na sporedu od 28. 1. 1983 do 5. 2. 1984. V oddaji o smučarskih skakalcih so predstavili tudi proizvodnjo Elanovih smučí z dvojno krivino: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_9219213D34B5449E896DE492F0E14C81.

ka, veliko slabši pa je bil drugi večerni pregled, ki se je po vsebini ponavljal in ni dovolj vključeval vseh drugih zanimivosti in dogodkov izven tekmovalnih prizorišč.

Po končanih olimpijskih igrah so v Ljubljani menili, da so igre predstavili s prevelikim poudarjanjem zahtev po vrhunskih rezultatih in premalo kot srečanje mladih v korist in utrjevanje prijateljstva, sodelovanja in krepitev miru in sožitja med različnimi narodi sveta. Ta naloga je televiziji ušla iz rok, čeprav so v pripravah na dogodek to neprenehoma ponavljali in zato tudi okrepili ekipo z dodatnim novinarjem in snemalno ENG-ekipo, ki naj bi prikazala glavno zanimivih dogajanj ob in v zakulisju iger. Premalo so se zavedali olimpijskega načela o pomembnosti sodelovanja in preveč stremeli k vrhunskim dosežkom. Psihološki pritisk, ki so ga sprožila sredstva informiranja, je povzročil tudi navijaško evforijo med navijači, pritisku pa je na žalost podlegla tudi televizijska ekipa. Posebej slabo in negativno so ocenili posebno oddajo ob uspehu Jureta Franka, ki je potekala brez dovolj premišljenega koncepta. Tri dnevne kronike torej gledalcem niso prinesle pravih razsežnosti dogajanj v Sarajevu, konceptualno pa niso bile dovolj domišljene in razdelane.

Ko danes razmišljamo, zakaj so se televizijski ekipi pripetile omenjene pomanjkljivosti, lahko poiščemo odgovor v šesti točki poročila. V njej je zapisano, da so celotni načrt spremljanja olimpijskih iger z novinarske strani nekoliko podcenili, saj niso pripravili podrobnejšega načrta vsebine prenosov s posameznih tekmovališč. Ni bilo določeno, kaj bodo v prenosih izpostavili, čemu se bodo izognili oziroma česa ne bodo izpostavljali v prvem planu. Sploh pa ni bilo določeno, kako bodo z novinarskim poročanjem čim bolj pričarali olimpijsko vzdušje. Tega ni uspelo narediti niti ekipi v Ljubljani, saj so skoraj obšli sprejem Jureta Franka v Novi Gorici. Tudi samo vodenje kronike v Ljubljani je bilo povsem odveč, saj ni ničesar prispevalo k njeni vsebini.

Ocena dela pri projektu Planica 1985

Zadnji del poročila pa je pomemben kot uvod v našo zgodbo o svetovnem prvenstvu v poletih leta 1985. V poročilo so zapisali sklep, da so do ocene bolj kritični, ker so pred njimi podobne športne prireditve, na katere bi se morali pripraviti bolj temeljito. Programski kolegij je menil, da takšne manifestacije ne morejo ostati samo v domeni telesnokulturnega uredništva. Glede na zahtevnost in vsebinsko večdimenzi-

31118 yu rtvl
31118 yu rtvl
abctech 620534f

beno hvala
j r t
ljubljana

cc: j. lesgards

paris, 19th march 1985

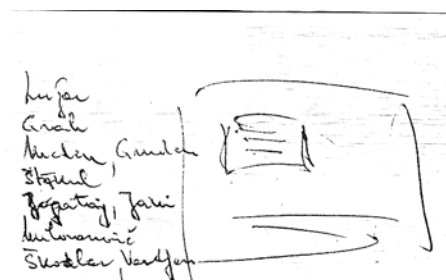
dear beno,

Let me thank again you and the j r t team for the excellent job done for the coverage of the world flying ski championship that took place last week in planica.

I would also like to warmly thank j r t for the traditional hospitality given to the abc team.

warmest regards

manolo romero
abc tv bo and e paris
31118 yu rtvl
abctech 620534f

Čestitke za prenos iz Pariza (Evrovizija in ABC).

onalnost takšnih dogodkov bi morali vključevati vanje tudi najbolj sposobne novinarje iz drugih uredništev. Prav tako je uredniški svet menil, da je bila po številčni zastopanosti novinarska ekipa premajhna, predvsem ob upoštevanju jezikovnih zahtev. Na spodrseljaje so poskušali gledati s stališča dobrih izkušenj za prihodnost. Tudi pogled na dobre izkušnje iz preteklosti, ko so pomembnejše notranjepolitične dogodke pokrivali z mnogo številčnejšo novinarsko ekipo, kar se je vselej izkazalo kot dobro, je potrdil, kako in kdaj se ne sme pretiravati z varčevanjem. Žal pa pri takšnih prireditvah in končnih odločitvah prevečkrat podležemo finančnim vprašanjem. To so spoznali že v osemdesetih letih 20. stoletja, ki so bile v Jugoslaviji v znamenju tako imenovane stabilizacije in varčevanja predvsem pri porabi deviznih sredstev. V drugem desetletju 21. stoletja pa izvajajo varčevanje pod okriljem bančno-finančne recesijske krize, ki vodi v obsedenost zmanjšanja stroškov. Pri tem bi nekateri napravili iz televizije kar nekakšen podaljšek interneta, čeprav upamo, da jih bo pred dokončno katastrofo pri izvajanju tega eksperimenta vseeno kdo zaustavil. Izkušnje iz preteklosti naj bodo smerniki v sedanjosti, saj nam bo le ta lahko pripravila boljšo prihodnost. Predvsem pa ne smemo znižati že doseženih standardov. Nasprotno, moramo jih povišati in stremeti k boljšim, višjim. Prav zato so že leta 1984 razmišljali o tem, da bi morali pri pripravi večjih projektov vključiti v delo tudi druge strokovnjake, psihologe in jezikoslovce, ki lahko bistveno prispevajo k bogastvu podajanja dogodkov na zahtevnih prireditvah.¹⁷

S pomočjo olimpijskih izkušenj in analiz poročanja se je Radiotelevizija Ljubljana že poleti leta 1984 pripravila na največji in najzahtevnejši projekt v letu 1985, kot je za oddajo 625 za stik z gledalci povedal tehnolog Tone Bogataj.¹⁸ Polletne priprave na svetovno prvenstvo v smučarskih poletih so narekemale disciplinirano in natančno delo vseh, ki jim je bila zaupana ta odgovorna naloga. Čeprav so prenosi iz Planice sovpadali z drugimi programskimi dogodki (prenos večera koroških Slovencev v Cankarjevem domu), so se vsi zavedali, da morajo sliko in zvok s planiških tekmovalnih prenesti v svet strokovno in profesionalno dovršeno. Zato so načrtovali uporabo dveh reportažnih avtomobilov in desetih kamer, ki so bile postavljene ob letalnici tako, da so lahko čim bolj verno in natančno posredovale prikaz poletov skupaj z analizo posameznih delov leta – odskoka, doskoka in leta. Poleg tega so morale kamere 'pričarati' tudi čim lepšo sliko okolice letalnice in celotne planiške doline od Rateč do Tamarja.

Štirinajst dni pred dogodkom so pripravili komentatorske kabine. Članom novinarskih in reporterskih ekip iz vsega sveta so omogočili optimalne delovne pogoje, kabine so bile opremljene z dvema monitorjema, računalniki Iskra Delta pa so bili pripravljene na sprotno objavljane tekočih informacij. Pripravljene sta bili tudi ekipi, ki sta bili zadolženi za pripravljane pogovorov z gosti, tekmovalci in drugimi udeleženci prvenstva v posebnem studiu. Ekipi sta pripravljali tudi posebno Planiško kroniko. Okrog 120 delavcev Radiotelevizije Ljubljana je bilo pripravljenih, da bo ob 50-letnici Planice in ob 25-letnici prvega evrovizijskega prenosa spet poneslo slavo Planice in naš ponos v svet. Prenose je lahko

¹⁷ Uredniški odbor je v zaključku poročila utemeljil tudi nujno zaposlovanje sveže delovne sile: »Ne glede na oceno opravljenega dela v Sarajevu uredniški svet meni, da je potrebno v najkrajšem času pripraviti skupen sestanek Programskega kolegija TV in Uredništva telesnokulturnih oddaj, na katerem bi temeljito ocenili razmere v uredništvu tako s kadrovskega kot tudi programskega vidika, saj ugotavljamo, da z doseženo kakovostno ravno ne moremo biti zadovoljni in da redakcija zahtevnim programskim nalogam ni kos. Pri tem je seveda potrebno pošteno in jasno spregovoriti o vzrokih za tako stanje in seveda, kako jih v najkrajšem času tudi opraviti, bodisi z večjim odpiranjem uredništev do zunanjih sodelavcev iz drugih sredstev informiranja in z ustrezno kadrovske okrepitvijo.«

Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena spremljanja ZOI 84 programskega kolegija, str. 3. in 4.

¹⁸ Tvdok, 625 – oddaja za stik z gledalci, uredila Olga Rems, 3. 3. 1965, T: 40147.

ogrozilo samo še slabo vreme. Galci bi rekli, da se bojijo samo tega, da bi jim nebo padlo na glavo. In tiste dni je v Planici res obilno snežilo, kar pa ni pokvarilo uspešnega tekmovanja in prenosa tekem.¹⁹ Urednik TKU TV Ivo Milovanovič je v oceni dela, ki jo je napisal 21. 3. 1985, zapisal: »Moja in ocena uredništva je, da smo seveda s pomočjo kolegov iz tehnike /o njej bom pisal posebej kasneje/ opravili enega svojih najboljših izdelkov v zadnjem času. Najprej o realizaciji: tudi tokrat je do izraza prišla izredna profesionalnost režiserja Staneta Škodlarja, ki je z devetimi kamerami pokazal vse tisto, kar sodi k poletom, hkrati pa z domiselnimi počasnimi posnetki dodal še druge dimenzije te športne zvrsti. Škodlar je očitno našel skupen jezik z vsemi svojimi sodelavci /kamermani, MGS .../ in brez dvoma je izdelek rezultat skupnih naporov.«²⁰

Najvišjo oceno je urednik Ivo Milovanovič pripisal tudi programskemu delu, štirim reporterjem in strokovnemu sodelavcu: »Brez dvoma je bil sobotni prenos tak, kot si ga lahko samo še želimo. Marko Rožman /v kabini/, Tomaž Lajevc, Miha Žibrat in jaz (Ivo Milovanovič, op. a.) smo s svojimi vključevanji pripomogli, da je bila v prenosu vedno prisotna dobra, aktualna informacija ali pogovor. Težko dajem osebno mnenje o nedelji, vendar po redakcijski oceni tudi nedeljski prenos ni zaostajal za sobotnim, čeprav zasedba iz objektivnih razlogov ni bila takšna, kot smo jo načrtovali /jaz sem se moral ukvarjati z uredniškim delom pri prenosu/. Tudi v nedeljo je bilo veliko pestrih vključevanj in tudi ta dan smo bili pravočasno informirani o vsem, čeprav je Žibrat na sodniškem stolpu imel veliko težav, ker je bilo reportersko mesto dislocirano /in tudi ne na zaželenem prostoru ob vodji tekmovanja/.«²¹ Urednik je posebej pohvalil tudi strokovnega sodelavca Branka Dolharja, ki je z izrednim znanjem zelo

Ljubljana, dne 18. marca 1985

Tovariš Marko Rožman!

Zahvala in čestitke za dober prenos iz komentara iz Planice. Zredeli smo marsikaj novega in zanimivega, je posebej zaradi vas odličnega "sorastlagalca" Branka Dolharja. - Rad bi vas pa tudi opozoril na pomembnejšo stvarnost športnih vestí na TV. N. pr. v soboto 16. t. me je v "Dnevniku" Tomaž Trček končal športne vestí z ugotovitvijo, da nasen Planice ni bilo drugega pomembnejšega športnega dogodka; ko pa sem takoj po tem preklepil na TV Zagreb, sem tam vedel, da rezultat tekme med Jugoslavijo in Romunijo, da je Jibojević ponovno vrgel v dimorec in še nekaj drugih zanimivih podatkov športnih vestí. Na to vas opozorjam zato, ker tudi drugi, nekateri moji znanci, ugotavljajo, da je naša t. j. ljubljanska TV, večkrat nekoliko opanude v športnih poročilih.

Lep pozdrav!

Branko Tušek

Čestitke Marku Rožmanu.

¹⁹ V iztek, poln snega, so v času petkovega uradnega treninga priplesali celo Butalci, Mike Holland in Matti Nykänen pa sta v močnem snežnem metežu popravljala svetovne rekorde: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_75E2B6757CFC46EF882BEB49405F5BE. Slovesne otvoritve prvenstva se je udeležil tudi tanzanijski predsednik Julius Nyerere: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_8A3732AFE55C4E9DBB9CC1A00FBCB178. Delavci RTV-Slovenija so imeli veliko dela s čiščenjem snega: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_46EE758DD707467D83DB3787EE1E3EF6, http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_C6BD39CFE0F84F96ACD786E6DE9A3851.

²⁰ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 1. Očitno je, da je ena izmed desetih napovedanih kamer izpadla iz plana.

²¹ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 1, 2.

popestril prenosa in dodal prepogosto očitano dimenzijo strokovnosti. Branko Dolhar je bil, tudi s pomočjo RTV-ja, prvi, ki je preizkusil letalnico, in na RTV-ju so se pohvalili, da takšnih sodelavcev v nekaterih radiotelevizijskih centrih ne morejo dobiti niti z vsemi milijoni, ki jih imajo. *»Tudi petkov posnetek sodi med izdelke za najvišjo oceno in ob petkovem dnevu moram biti tudi samokritičen in priznati, da mi tudi zdaj ni jasno, kako sem lahko ta dan odpravil samo s posnetkom in ne z neposrednim prenosom. Mislim, da bi le-ta bil programsko opravičljiv.«*²² Ivo Milovanovič je prvi del poročila o neposrednih prenosih zaključil z najvišjo oceno.

Z neposredno organizacijo sta se po dogovoru ukvarjala Stine Vardjan in Saš Hrovatin, ki sta imela natančno razmejene naloge.²³ Pri organizaciji dela z reporterji je bilo več težav. Še najmanjše težave so bile pri zagotavljanju prenočišč, več pa jih je bilo pri izvedbi brifinga, to je kratkega sestanka z navodili za reporterje. Največje težave pri brifingu so imeli z zagotavljanjem ustreznega prevoda. Urednik je na tem mestu obžaloval, da so izkušenega producenta Stineta Vardjana prelahko 'izpustili' iz uredništva. Vseeno so po koncu prenosov prejeli čestitke za organizacijo tudi od tujih reporterjev, saj med samimi prenosi ni bilo težav. S težavami so se morali spopasti samo nekateri tujci, ki kljub opozorilom o gostem prometu niso pravočasno odšli iz Kranjske Gore in so v soboto zamudili začetek prenosa. Urednik je pohvalil tudi vodjo projekta Toneta Bogataja in njegove najožje sodelavce: *»Pri organizaciji moram vsaj nekaj stavkov zapisati o vodji projekta in njegovih najožjih sodelavcih. Tone Bogataj in kolegi so z velikimi napori po moji redakcijski oceni zelo dobro zasnovali projekt, ki so ga morali zaradi prenosa iz Cankarjevega doma precej okrniti. Kljub velikim tehničnim težavam smo vsi skupaj opravili vse zastavljene naloge /seveda je bilo nekaj manjših pripomb/ in zato velja Bogataju in njegovim najožjim sodelavcem vsa pohvala. Ob prihodu v Ljubljano sem slišal, da je bilo vodenje projekta »nedemokratično«, vendar osebno iz izkušenj menim, da je to edini možni način, da se projekt izpelje uspešno. Še enkrat smo vsi skupaj dokazali, da je sodelovanje z radijskimi kolegi nujno in potrebno in na koncu koncev tudi uspešno.«*²⁴

V poročilu so bili pohvaljeni tudi člani tehničnega dela ekipe. Sodelovanje s tehničnim delom ekipe je bilo v tistem času po besedah urednika telesnokulturnega uredništva izredno dobro: *»Že dalj časa ugotavljam, da je sodelovanje s tehničnim delom, ko gre za neposredne športne prenose, izredno dobro. Tudi tokrat sem prepričan, da je rezultat dela v odličnem sodelovanju, čeprav smo morali v pripravi projekt spremeniti. Kolegi iz tega dela ekipe so z velikimi napori in pogostokrat reševali sam projekt. Nisem strokovnjak, da bi posebej natančno opisoval težave in njihove rešitve, prepričan pa sem, da bomo morali pošteno spregovoriti o sodelovanju z Iskra Delto, ki nam je že v sami pripravi in izvedbi povzročala veliko težav. Na srečo to ni bilo vidno navzven, vsekakor pa je bistveno vplivalo na dodatne napore vseh, ki so po tehnični plati skrbeli za prenose.«*²⁵

Delovna skupina v Ljubljani pod vodstvom Marjana Laha, ki je imela nalogo pripravljanja vseh informacij za *TV-obzornike*, *JRT* in evrovizijsko izmenjavo in pošiljanja prispevkov za Športno soboto in Športni pregled, je opravila še več dela, kot je bilo najprej načrtovano. Prevzeti so morali tudi celotno opremljanje

²² Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 2.

²³ *»O Vardjanu lahko še enkrat napišem, da je med vsemi producenti, s katerimi sem doslej sodeloval, edini sposoben uspešno opraviti tudi najzahtevnejše projekte, kar ni dokazal samo v Sarajevu in prej pri športnih prenosi iz Slovenije, temveč še posebej zdaj ob Planici. Skrbel je za številno ekipo tehničnega dela in že dalj časa pred samimi prenosi sodeloval z Organizacijskim komitejem Planica. Tudi pri sami realizaciji prenosov prav po njegovi zaslugi ni bilo težav oziroma jih je sproti odpravljaj.«*

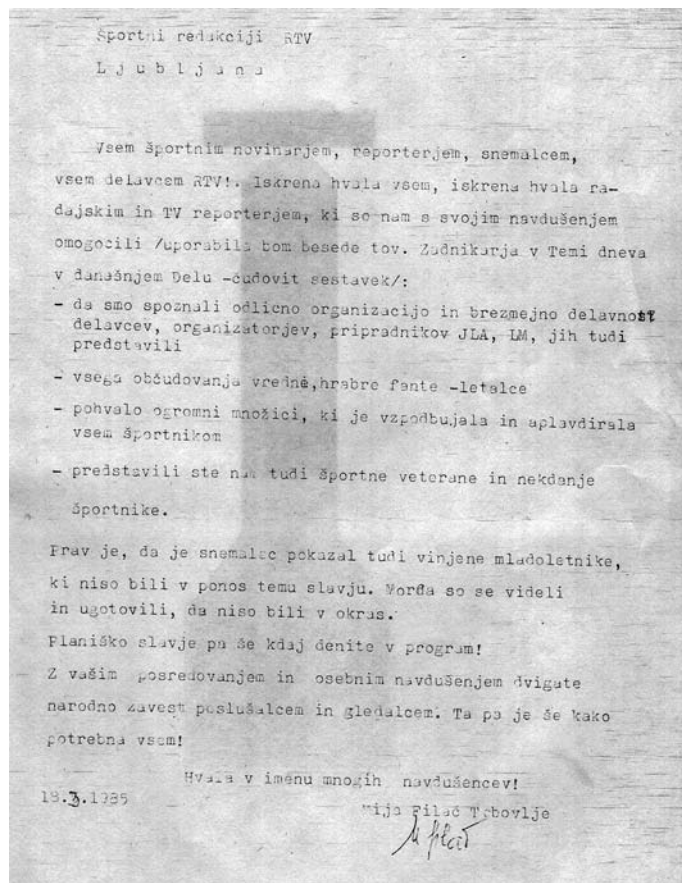
Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 2.

²⁴ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 2–3.

²⁵ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 3.

planiških prispevkov za Športno soboto in Športni pregled, saj je v Planici zmanjkalo časa za njihovo obdelavo.²⁶

V uredništvu in na uredniškem svetu PIP so že dva meseca pred tekmovanjem načrtovali tako imenovani program pred prireditvijo. S prispevki v *Zrnu*, dnevnoinformativnih oddajah, oddaji *Alpe – Jadran* in v dokumentarnem programu so ves čas opozarjali na veliko prireditev in tako počasi dvigali temperaturo pred začetkom prvenstva. Glavno breme so v tem obdobju nosili posamezniki iz posameznih uredništev in drugih služb, tudi službe za arhiviranje. Po splošnih ocenah so zares profesionalno opravili ta del naloge. Na RTV-ju so se zavedali, da bodo morali ob sami prireditvi vse te posameznike zlit v skupino. Zato so se več kot mesec pred prireditvijo odločili, da bodo oblikovali širšo skupino, ki bo ob dnevnoinformativnem programu pripravljala tudi posebne planiške kronike in na ta način predstavila gledalcem tudi zakulisje prireditev. V tej skupini so bili zbrani sodelavci iz drugih uredništev, ki so že delali na velikih projektih, poleg tega pa so izkazali zelo pozitiven odnos do športa. »Mislim, da je bila skupina uspešno izbrana, kar konec koncev dokazuje tudi njihovo delo. Prav tako smo bili uspešni pri izbiri ostalih sodelavcev pri tem delu naloge /organizatorka, ENG-skupine, realizator, montažerka, tajnica /.../ Če se malce poglobim v to delo, moram kritično napisati, da smo prvič uspeli pokazati in govoriti o vsem, kar se dogaja na tako veliki prireditvi. Nehote se vsiljuje primerjava s Sarajevom 1984 in lahko smo zadovoljni, da smo ob Planici 1985 pokazali več, predvsem pa novinarsko-reportersko obdelali skorajda vse, kar se je tam dogajalo. Čeprav brez posebnih dokazov, sem prepričan, da so nam gledalci zelo hvaležni. Aleks Štakul, Boris Bergant, Jože Jagodnik, Franjo Mavrič, Branko Maksimovič, Drago Bulc in reporterska skupina so vse delo opravili kot skupina, ki že dalj časa dela skupaj in s pomočjo članov ENG-ekip, Nike Lah, Darje Turnšek, Bogdana Treerja, Tatjane Kardelj in Vanje Valiča dodali novo dimenzijo TV-spremljanja velike prireditve.«²⁷

Čestitke iz Trbovelj (tudi snemalcu, ki je pokazal vinjene mladoletnike, ki niso bili v ponos prireditvi).

²⁶ Tudi pri prenosih ni bilo nobenih težav, urednik pa se je zahvalil za uspešno sodelovanje vsem, ki so koordinirali delo pri prenosih, posebej v nedeljo /Gruden, Stojkovič, PGM/. Prav tako se je za pomoč zahvalil tudi drugim kolegom, ki so delali v Ljubljani in omogočili vsem, da so tudi ta del naloge uspešno opravili /Vindiš, Vodnik, Ivanušič, Terček, Pengov in mlajši sodelavci/.

²⁷ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 4, 5. Ob zlatem planiškem jubileju in srebrnem jubileju slovenske televizije v Planici se je kot TV-snemalec od doline pod Poncami poslovil Franjo Meglič, ki je z osrednjo kamero sodeloval pri pre-

Na tem mestu lahko opazimo, da so se po končanih olimpijskih igrah v Sarajevu in temeljiti analizi dela na daleč največji prireditvi, ki se je odvijala na področju bivše Jugoslavije (z olimpijskimi igrami se po obsegu, ne pa tudi po odmevu v svetovni javnosti, lahko primerjajo samo še sredozemske igre leta 1979 v Splitu), zgodile velike spremembe v načinu dela, ta način pa se je razvijal in nadgrajeval do današnjih dni. V uredništvu so vsak večer, pozno v noč, analizirali preteklo delo in načrtovali novo. To se je izkazalo kot edina oblika uspešnega dela. Že po sprotnih analizah so ugotovili, da sta bili najboljši planiški kroniki na sporedu v petek in soboto, nekoliko slabši pa v četrtek in deloma tudi v nedeljo. Pri prispevkih v prvem televizijskem dnevniku je bila kakovost konstantna. Kot urednik *Kronik* sta se izmenjavala Branko Maksimovič in Boris Bergant. Oba sta s svojo novinarsko veščino in izkušnjami prispevala k temu, da so bile *Kronike* ob skupnem načrtovanju takšne, kot so bile – zelo dobre. Tudi o organizacijskem in izvedbenem delu so se v poročilu izrazili s pohvalami: »*Kardeljeva je že precej časa prej opravila vso pripravo, prav tako kolegi iz Maribora, in vse to je omogočilo, da je ožja realizacijska skupina na čelu z Lahovo, Turnškovo in predvsem Valičem, svoje delo opravila zelo dobro. Težav zares ni manjkalo, vendar bi morali kolegi, ki so večji strokovnjaki, k temu dodati svoje mnenje. Tudi ob analizi dela naloge moram zapisati veliko pripravljenost kolegov iz tehnike, ki so nam pomagali, da smo dobesedno v zadnjem trenutku vse programske načrte uspešno uresničili.*«²⁸

Sklep

Tekmovanje je po športni plati izredno dobro uspelo. Slovenski letalci so izjemno daleč poleteli že med sredinim preizkusom spremenjene in povečane velikanke. Prireditelji niso skrivali želja, da bi vrnili svetovni rekord v Planico. Prvo priložnost je na uradnem treningu izkoristil Američan Mike Holland, ki je poletel 186 metrov daleč. Oberstdorf in Matti Nykänen sta izgubila svetovni rekord, toda Finec je bil pripravljen na odgovor.²⁹ Najprej je za en meter preletel Hollanda, nato pa zajadral do dolžine 191 metrov, ki se je pozneje pojavila kot nov mejnik kontroverznega tekmovalnega pravila.³⁰ Matti Nykänen je premočno zmagal v skupnem seštevku, izkazali pa so se tudi naši tekmovalci. Miran Tepeš je osvojil končno 6. mesto, Primož Ulaga 11., Matjaž Žagar 13. mesto, Matjaž Debelak pa je kot predletelec pomaknil mejo državnega rekorda na 185 metrov.³¹

Morda nam bo kdo očital preveč pohval in prepogosto uporabo izrazov, kot so: zelo dobro, uspešno in tako naprej. Ponovili smo besede urednika tedanjega Uredništva telesnokulturnih oddaj (danes Športni program TV Slovenija), saj se je tudi on sam pred tremi desetletji v svoji oceni opravičeval zaradi uporabe enakih izrazov. Zanimive so tudi besede, ki jih je urednik Ivo Milovanovič zapisal v zaključku ocene: da je prepričan v vse, kar je zapisal. Zato bomo to trditev po-

nosih od leta 1960. Kamera na stolpu spremlja let od odskočne mize do doskoka. Delo na tem mestu zahteva kar največjo koncentracijo, saj letalec leti z mize s hitrostjo 100–110 km/h. Kamerman letalca pred tem ne vidi, ampak prejme le opozorilo iz režije, da bo čez tri sekunde na mizi. Ko letalec prileti v kader, se kamerman s kamero zasuka z njim in ga spremlja v bližnjem posnetku do doskoka, kjer ga prevzame druga kamera. Vsak trenutek nezbranosti kamermana lahko pomeni katastrofo za prenos. Delo kamermana in kamermanov je najhujše v slabih vremenskih pogojih, kot so megla, dež, sneženje in močan veter.

²⁸ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 5.

²⁹ Za povezavo do portala EUscreen glej opombo št. 19.

³⁰ Posledica nesmiselnega pravila je bila tudi razvrstitev na svetovnem prvenstvu leta 1994. Norvežan Espen Bredesen je nato v duhu fair playa predal srebrno kolajno Italijanu Robertu Ceconu, ki je bil zaradi pravila FIS prikrajšan za osem metrov: http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_F4D6077EAFE4777A43C06A1DC314828.

³¹ Planica, str. 128–131. http://euscreen.eu/item.html?id=EUS_6EF05867C745406E9103A7449C3A69ED.

novili tudi v našem prispevku. V poročilu je Ivo Milovanovič še dodal, da je vse postopke z Evrovizijo in ameriško družbo ABC vodil Beno Hvala, da so prireditelji na čelu z bratoma Gorišek in Nikom Belopavlovičem veliko pomagali Radioteleviziji Ljubljana, da prirediteljem, gledalcem, tekmovalcem in televiziji niso bile naklonjene vremenske razmere in da je RTV-Ljubljana imela težave s spoštovanjem evrovizijskih pravil za oglaševanje. Dodatno so v Planici posneli tudi pogovor s skakalnim asom Helmutom Recknaglom za oddajo *Beseda da besedo* (Evgen Bergant, režija Beno Hvala). Pomembno je tudi, da so se vsi razen Franja Mavriča, ki si je pri delu poškodoval nogo, zdravi vrnil v Ljubljano.³² Pred koncem je še dodal, da pohval in čestitk ne manjka in da so lahko radijci in televizijci ponosni na svoje delo. Ob tej priložnosti se je tudi zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je tudi *RTV Planica 1985* uspela: »Veseli me, to moram še enkrat napisati, moštvena prizadevnost, kar je še en dokaz, da tudi na naši TV ne manjka delavcev, ki se lahko uspešno lotijo dobesedno skorajda vsake naloge.«³³

VIRI IN LITERATURA

VIRI

- ⊗ Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo TV-Slovenija, fond Vodstvo TV, škatla I/48.
- ⊗ Oddelek za arhiviranje in dokumentacijo TV-Slovenija, T: 40147, 625 – oddaja za stik z gledalci, 3. 3. 1965, uredila Olga Rems.

LITERATURA

Guček, Svetozar (in drugi): *Planica: 1934–1999*. Ljubljana: Društvo Proplanica, 1999.

Lavrenčič, Aleksander: Programsko-organizacijski-tehnični-izvedbeni delovni načrt »Planica 72« za realizacijo radijskih in televizijskih prenosov prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih. V: *Arhivi 38* (2015), št. 2, str. 299–324.

INTERNETNI VIRI

EUScreen, Europe od screen: Discover a century of history, memories and culture. <http://www.euscreen.eu>.

SUMMARY

DISCUSSION ON THE SPORTS PROGRAMME ON TV LJUBLJANA IN 1984 AND 1985

Sports enthusiasts were eagerly awaiting the Ski Flying World Championship in Planica in 1985. The editorial office of the physical cultural shows at TV Ljubljana adopted programme baselines to implement four primary objectives:

³² Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 5.

³³ Tvdok, fond Vodstvo TV, škatla I/48, Ocena dela pri projektu Planica 1985, str. 5.

to raise the quality of live broadcasts and news coverages, provide viewers of daily news shows with rich variety of information, strengthen the editorial office staff, and promote mass physical cultural activity. The additional human resources assistance would be of great help to RTV Ljubljana employees in assisting with the live broadcasting and coverage of Winter Olympic Games in Sarajevo 1984. The team which participated in Olympic Games had invested a considerable effort in the preparation for the great competition and did a good job. Before Olympic Games, they had been gradually elevating the pre-olympic atmosphere by providing documentaries, such as the series titled 'Naši olimpijci', and by preparing contributions for daily news shows and educational shows. Nevertheless, the editorial board was critical toward individual errors in broadcasting and reporting in daily news shows. Journalists were criticized for predominance of photographic and statistical data and their lack of journalistic spirit in empathizing with the happenings and describing everything that cannot be conveyed by the television. Following the conclusion of the Olympic Games, they learned of their slight understatement of the full plan for covering the Olympic Games, since they had failed to draw up a detailed plan focusing on live broadcast from the individual contest sites. In their report, they expressed severe criticism of the plan for they were aware of the forthcoming similar sporting events which would demand more thorough preparations. With the help of Olympic Games broadcasting experiences and reporting analysis, RTV Slovenia was preparing for the biggest and most challenging project of 1985 – the Ski Flying World Championship. They were aware that they were required to deliver perfect and technically advanced picture and sound transmission of the competition in Planica. Moreover, the surroundings of the ski-flying hill and the whole Planica valley from Rateče to Tamar needed to be presented in the best possible light. As early as two months before the sporting event, individual contributions and documentary shows had served as a means of fueling the excitement of ski-flying enthusiasts, going as far as forming a special team which took the viewers behind-the-scenes of the event. Every day, the editorial office had been working late into the night to analyze their past work and plan new course of action which had proved to be the only effective work method. The competition was a success both from competitive and broadcasting perspective. Radio and television station personnel received several commendations and congratulations for their successful work. Their editor who thought they should take pride in their work, also agreed.